



Број: I- НМ-1-56/13
Дана: 14. априла 2014.
НОВИ САД

На основу алинеје 2. става 1. члана 33. Покрајинске скупштинске одлуке о Покрајинском омбудсману ("Службени лист АП Војводине", бр. 23/2002, 5/2004, 16/2005 и 18/2009-промена назива акта) Покрајински омбудсман у поступку покренутом по представи Маргите Ковач из Богојева, Општинској управи Општине Оџаци упућује следећу

ПРЕПОРУКУ

Општинска управа Општине Оџаци обезбедиће у раду органа општинске управе равноправну употребу свих језика и писама који су у службеној употреби на територији Општине Оџаци.

Општинска управа Оџаци обавестиће о предузетим мерама Покрајинског омбудсмана у року од 15 дана од дана пријема ове препоруке, у складу са чланом 33. Покрајинске скупштинске одлуке о Покрајинском омбудсману.

Ова препорука објавиће се на интернет презентацији Покрајинског омбудсмана по уручењу Општинској управи Оџаци.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Покрајинском омбудсману представком се обратила Маргита Ковач из Богојева у којој је изразила незадовољство поступањем службеника (матичара) Одељења за општу управу Општине Оџаци у Месној канцеларији у Богојеву. У представи је навела да је у Месној канцеларију у Богојеву хтела оверити документ неопходан како би њено малолетно дете могло са школом да отпутује у иностранство на ескурзију. Образац документа је подносиатељка добила од школе коју похађа њено дете и био је сачињен на мађарском језику и писму. Матичар у Месној канцеларији одбио је да овери документ због тога што је исти био састављен на мађарском језику и писму упркос томе што је поменути језик у службеној употреби на територији Општине Оџаци. Подносиатељка је у представи изразила незадовољство сматрајући да је наведено поступање матичара супротно прописима којима се регулише област службене употребе језика и писама националних мањина.



Ради правилног утврђивања чињеничног стања неопходног за заузимање става Покрајинског омбудсмана у вези са представком, дописом од 12. новембра 2013. Године од руководиоца Одељења за општу управу Општинске управе Оџаци затражено је да се изјасни о наводима из представке. С обзиром на то да је адресант пропустио да се у остављеном року изјасни о наводима представке упућене су ургенције захтева од 9. децембра 2013. и 3. фебруара 2014. године.

Дописом број 03-51/2014 године примљеним 18. фебруара 2014. године руководиоца Одељења за општу управу Општинске управе Општине Оџаци известио је овај орган да је подносиатељка представке затражила оверу исправе сачињене на мађарском језику који је у службеној употреби у општини уз коју није приложила превод исправе на српски језик, а који језик разуме матичар. Надаље, да је матичар, с обзиром на то да не разуме мађарски језик, позивом на члан 7. Закона о оверавању потписа, рукописа и преписа („Сл. гласник РС“, бр. 39/93) подносиатељки објаснио да претходно предметну исправу, односно изјаву на српски језик мора да преведе судски тумач и да ће то бити урађено о трошку органа, тј. општинске управе. Међутим, како за превод није било времена, јер је овера затражена непосредно пред реализацију путовања, она није могла бити извршена те је странци предложено да оверу изврши у Дорослову где матичар разуме мађарски језик, што је странка и прихватила, те, оверила изјаву.

Чланом 79. Устава Републике Србије ("Сл. гласник РС", број 98/2006) прописано је да припадници националних мањина имају право: на изражавање, чување, неговање, развијање и јавно изражавање националне, етничке, културне и верске посебности; на употребу својих симбола на јавним местима; на коришћење свог језика и писма; да у срединама где чине значајну популацију, државни органи, организације којима су поверена јавна овлашћења, органи аутономних покрајина и јединица локалне самоуправе воде поступак и на њиховом језику; на школовање на свом језику у државним установама и установама аутономних покрајина; на оснивање приватних образовних установа; да на своме језику користе своје име и презиме; да у срединама где чине значајну популацију, традиционални локални називи, имена улица, насеља и топографске ознаке буду исписане и на њиховом језику; на потпуно, благовремено и непристрасно обавештавање на свом језику, укључујући и право на изражавање, примање, слање и размену обавештења и идеја; на оснивање сопствених средстава јавног обавештавања, у складу са законом.

Законом о ратификацији европске повеље о регионалним или мањинским језицима („Сл. лист СЦГ-међународни уговори“, бр. 18/2005) Република Србија се обавезала да обезбеди да они који користе регионалне или мањинске језике могу пуноважно да подносе документе на овим језицима (члан 10. став 1. тачка 5.) као и да омогући онима који користе регионалне или мањинске језике да поднесу захтеве на овим језицима. Приликом предаје ратификационог инструмента дата је изјава да се прихваћене одредбе Европске повеље о регионалним или мањинским језицима примењују за 10 мањинских језика међу којима је и мађарски језик. Такође, прецизирано је да се термин „територија у којој су регионални или мањински језици у употреби“ односи на подручја у којима су регионални или мањински језици у службеној употреби у складу са националним законодавством.



Чланом 3. Закона о службеној употреби језика и писама („Сл. гласник РС“, бр. 45/91, 53/93, 67/93, 48/94, 101/2005 - др. закон и 30/2010) прописано је да се службеном употребом језика и писама сматра нарочито употреба језика и писама у: 1) усменом и писменом општењу органа и организација међусобно, као и са странкама, односно грађанима; 2) вођењу поступка за остваривање и заштиту права, дужности и одговорности грађана; 3) вођењу прописаних евиденција од стране општинских органа и организација које врше јавна овлашћења на територији општине; 4) издавању јавних исправа, као и других исправа које су од интереса за остваривање законом утврђених права грађана; 5) остваривању права, дужности и одговорности радника из рада или по основу рада. Надаље, у члану 11. став 3. Закон прописује да службена употреба језика националних мањина подразумева нарочито: коришћење језика националних мањина у управном и судском поступку и вођење управног поступка и судског поступка на језику националне мањине; употребу језика националне мањине у комуникацији органа са јавним овлашћењима са грађанима; издавање јавних исправа и вођење службених евиденција и збирки личних података на језицима националних мањина и прихватање тих исправа на тим језицима као пуноважних; употребу језика националних мањина на гласачким листићима и бирачком материјалу; употребу језика националних мањина у раду представничких тела.

Одредбу исте садржине садржи и Закон о заштити права и слобода националних мањина ("Сл. лист СРЈ", бр. 11/2002, "Сл. лист СЦГ", бр. 1/2003-Уставна повеља и "Сл. гласник РС", бр. 72/2009-др. закон).

Чланом 21. Закона о службеној употреби језика и писама прописано је да средства потребна за остваривање службене употребе језика и писама обезбеђују органи, односно организације у којима се остварују права и обавезе утврђени тим законом.

Статутом Општине Оџаци прописано је да су у Општини поред српског језика и ћириличног писма у службеној употреби мађарски и словачки језик и њихова писма. Подразумева се да у општинској управи на чијој је територији у службеној употреби језик и писмо националне мањине постоји запослено лице које влада тим језиком/језицима за потребе комуникације са странкама на језику националне мањине. Наведено посебно треба да се обезбеди у органима општинске управе, односно месним канцеларијама које се налазе у насељеним местима где припадници националних мањина чији су језици у службеној употреби заступљени у значајном проценту или где чине већину.

Имајући у виду да је на територији Општине Оџаци у службеној употреби мађарски језик и писмо, општина је дужна да обезбеди заинтересованим странкама да комуницирају, усмено и писмено, са органима општине на мађарском језику као и да њеним органима могу да остварују своја права употребљавајући свој матерњи језик.

Јединица локалне самоуправе на чијој територији је службеној употреби језик или језици националних мањина требало би, пре свега, да одговарајућом кадровском политиком обезбеди да припадници националних мањина у питању који живе на њеној територији могу са њеним службеницима да комуницирају и остварују своја права на свом матерњем језику пре него да постојећи проблем решава ангажовањем судског тумача у појединачним случајевима на који начин продужава трајање поступка и



повећава своје расходе. Одговарајућа кадровска политика представља ефикасније и економичније решење у поменутој ситуацији.

На основу утврђених чињеница Покрајински омбудсман је заузео став да у раду надлежних органа Општине Оџаци постоје неправилности у погледу остваривања права на равноправну употребу језика националне мањине који је у службеној употреби на територији Општине, односно постој простор за побољшање рада општинске управе у том погледу, те је одлучио да упути препоруку да исти уочену неправилност отклоне и да о предузетим мерама обавесте Покрајинског омбудсмана у року од 15 дана од дана пријема ове препоруке.

ЗАМЕНИЦА ПОКРАЈИНСКОГ ОМБУДСМАНА ЗА ЗАШТИТУ ПРАВА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА

Ева Вукашиновић

Доставити:

- 1. Општинској управи Општине Оџаци*
- 2. Подносиоцима представке*
- 3. Националном савету мађарске националне мањине, на знање*
- 4. Архиви*